

İLK ADIM SERİSİ

7'den 8'e
GEÇENLERE

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

▼ PISA - TIMSS

▼ AKIL YÜRÜTME

▼ SÖZEL YETENEK

▼ GÖRSEL / GRAFİK / TABLO OKUMA

- ▼ KONU ÖZETİ
- ▼ İLK ADIM TESTİ
- ▼ ATAK TESTİ

Beyin Takımı
Yayınları

Erhan YILDIZ
Hüseyin GEÇİT

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun bu kitabın tamamının ya da bir kısmının kitabı yayımlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

180521 – B1

ISBN: 978-605-70265-2-1

Genel Yayın Koordinatörü

S. AKGÜL

Yazarlar

Erhan YILDIZ

Hüseyin GEÇİT

Editör

Merve ER ASLAN

Dizgi

Beyin Takımı Yayınları Dizgi Birimi

Basım Yeri

BEYİN TAKIMI YAYINLARI

Ostim Mahallesi, Enerji Caddesi, 1207. Sokak 3/ C-D Ostim / Yenimahalle / ANKARA

İletişim: (0850) 302 20 90 - (0549) 814 44 13

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler ve Kıymetli Öğretmenlerimiz,

Elinizdeki kitap, sizi LGS’de hedeflediğiniz başarıya ulaştırmak için tasarlandı. Bu kitap sayesinde başarı kapıları sizin için ardına kadar açılacak ve hedeflediğiniz başarıyı yakalamak sizin için kolay olacaktır.

Test içeriklerini kazanım kazanım ve kolaydan zora doğru hazırladık. Özet konu anlatımının ardından ilk adım testlerini, onun peşinden de yeni nesil sorulardan oluşturduğumuz atak testlerini koyduk. Konu özetiyle konunun püf noktalarının öğrenilmesini, ilk adım testleriyle konunun kavratılmasını, atak testleriyle de öğrencilerimizin yeni nesil sorulara alışmasını ve bunların çözüm tekniklerini öğrenmelerini amaçladık.

Yaz tatilinde Beyin Takımı Yayınları “İlk Adım” serisini çözerek kendinizi 8. sınıfa hazır hissedeceksiniz. 8. sınıfta da mantık/muhakeme ağırlıklı sorulardan oluşan “soru bankası serisi”ni çözerek LGS yolunda emin adımlarla ilerleyebilirsiniz. 1. Dönem Tam Tekrar, branş denemeleri, kurumsal denemeler ve paket denemeleriyle Beyin Takımı Yayınları bu süreçte hep yanınızda olacaktır.

Hayallerinize ulaşmanız temennisiyle...

S. AKGÜL
Genel Yayın Koordinatörü

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

UYANAN AVRUPA SARSILAN OSMANLI	6
MAVİ GÖZLÜ ÇOCUK: MUSTAFA	13
BUHRANLAR BÜYÜK KAHRAMANLAR DOĞURUR	20-21
ÜNİTE TESTİ	26

2. ÜNİTE

MİLLÎ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

I. DÜNYA SAVAŞI'NA YOL AÇAN GELİŞMELER	32-33
OSMANLI DEVLETİ'NİN SON SAVAŞI I. DÜNYA SAVAŞI	40
İŞGAL YILLARINDA ANADOLU	45
CEMİYETLER VE KUVAY-I MİLLİYE	50
İSTİKLAL YOLCULUĞU	57
BİR MİLLETİN YEMİNİ: MİSAKİMİLLÎ (28 OCAK 1920) VE EGEMENLİK MİLLETİNDİR	64
BÜYÜK MİLLET MECLİSİNE KARŞI ÇIKAN AYAKLANMALAR	71
GEÇERSİZ BİR ANTLAŞMA (SEVR ANTLAŞMASI)	78
ÜNİTE TESTİ	85
GENEL DENEME	91
CEVAP ANAHTARI	96

İLK ADIM SERİSİ

7'den 8'e GEÇENLERE

1. ÜNİTE

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

- ▼ KONU ÖZETİ
- ▼ İLK ADIM TESTİ
- ▼ ATAK TESTİ

A stylized logo featuring a large, white, outlined letter 'B' with a white bird-like figure flying out of the top right of the 'B'. Below the logo, the text "Beyin Takımı Yayınları" is written in a white, sans-serif font.

Beyin Takımı
Yayınları

GÜÇLÜ AVRUPA'NIN DOĞUŞU VE OSMANLI

Yeni Çağ'da Avrupa'da meydana gelen Coğrafi Keşifler, Sanayi İnkılabı, Rönesans, Reform ve Fransız İhtilali karşısında Osmanlı Devleti ekonomik, siyasi sosyal ve kültürel açıdan zor durumda kalmıştır.

Coğrafi Keşifler: Amerika Kıtasını keşfedilmesi sonucunda Osmanlı maliyesi zarar görürken, Avrupalı devletleri zenginleştirdi. Ayrıca ticaret yollarının değişmesiyle de Osmanlı gümrük gelirleri de geriledi.

Yorum Bu gelişmenin ardından, ticaret yolları değişti ve Osmanlı maliyesi büyük zarar gördü.

► **Sanayi İnkılabı:** İnsan gücünün yerine makine gücünün gelmesiyle başlayan sanayi inkılabı başta İngiltere'de ortaya çıktı. Bu harekete bağlı olarak ham madde ve pazar arayışları kendini gösterince sömürgecilik başladı.

Yorum Bu gelişmelerden uzak kalan Osmanlı Devleti ise Avrupalı devletlerin pazarı konumuna düştü.

Rönesans: Bilim sanat kültür alanında yeniden doğuş olan bu hareketle Avrupalı devletler birçok alanda kendini yeniledi ve bilimsel açıdan gelişmeler kat etti.

► **Reform:** Almanya'da başlayan Reform Hareketi skolastik düşüncüyü yıkarak Avrupa'da bilimsel gelişmelerin önünde engel teşkil eden kilisenin baskısını ortadan kaldırdı. Böylece bilim ve teknolojinin gelişmesinin önü açılmış oldu.

Yorum Avrupa'da yaşanan bu gelişmeler, Osmanlı toplum yapısını çok etkilemese de Avrupa'daki skolastik düşüncenin yıkılması bilimsel gelişmenin ve teknolojik gelişmenin önünü açarken Osmanlı bu gelişmelerden uzak kaldı.

► **Fransız İhtilali:** 1789 Fransa'da başlayan bu halk hareketi adalet, eşitlik hürriyet ve milliyetçilik fikrinin doğmasını sağlamış çok uluslu devletlerin dağılma sürecini başlatmıştır.

Yorum Fransız İhtilali Milliyetçilik fikriyle çok uluslu devletleri dağılma sürecine soktu. Osmanlı toplum yapısı da kozmopolit olduğundan bu gelişmelerden olumsuz etkilendi.

GELİŞMELER KARŞISINDA OSMANLI

- Coğrafi keşiflerle ticaret yolları değişmiş Osmanlı bu durumdan mali olarak etkilenmiştir.
- Sanayi devrimi karşısında Osmanlı'nın küçük atölye işletmeleri zarar görmüş, kapitülasyonlarında etkisiyle Avrupalı devletlerin açık pazarı hâline gelmiştir.
- Rönesans hareketi Avrupalı bilimini geliştirip; teknolojik gelişmelere zemin hazırlarken, Osmanlı bu gelişmelerden de geri kalmıştır.
- Reform hareketi doğrudan Osmanlı'yı etkilemese de Avrupa'daki Skolastik düşüncenin yıkılmasıyla doğan bilimsel gelişmelerin gerisinde kalmıştır.
- Fransız İhtilali'nin getirdiği ulusçuluk fikri Osmanlı'nın dağılma sürecini hızlandırmıştır.
- Bütün olup bitenlere kayıtsız kalmayan Osmanlı Tanzimat ve Islahat Fermanı ile dağılmayı önlemeye çalışmıştır.
- Dönemin aydınları ise Osmanlılık, Ümmetçilik, Turancılık, Batıcılık fikir akımlarıyla Osmanlı'yı ayakta tutmaya çalışmışlardır.
- Meşrutiyeti ilan ederek özgürlük isteyen azınlıkları yönetime dâhil etmeye çalışmıştır.

Yorum Osmanlı toplumunu bir arada tutmaya çalışan dönemin düşünürleri, farklı dönemlerde bu ideolojik fikirlerle devleti Milliyetçilik etkisinden kurtarmaya çalışmışlardır.

1. 20. yüzyılda Avrupa'daki bir takım gelişmeler Osmanlıyı zor duruma sokmuştur. Bunun üzerine Osmanlı fikir adamları geliştirdikleri bazı ideolojik ifadelerle Osmanlıyı ayakta tutmaya çalışmışlar, nitekim başarılı olamamışlardır. Her ideolojik fikir, meydana gelen bir gelişmeyle etkisini kaybetmiş zamanla da önemini yitirmiştir.

Buna göre yukarıdaki açıklamada bahsedilen Osmanlı aydınlarının üzerinde durduğu ve Osmanlıyı korumaya çalıştığı gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanayi İnkılabı, sömürgecilik
 B) Fransız İhtilali, milliyetçilik
 C) Coğrafi keşifler, ticaret yollarının değişmesi
 D) Reform hareketi, skolastik düşüncesinin yıkılması
2. 15. yüzyıldan itibaren gerçekleşen (----) sonucunda dünyanın bilinmeyen birçok bölgesi tanındı. Keşfedilen bu yerlerden Avrupa'ya bol miktarda altın ve gümüş madeni taşındı. Ekonomik açıdan değerli olan bu madenler, Avrupa'da bollaşınca buradaki devletlerin birçoğu zenginleşti ve sermaye birikimi elde ettiler.

Yukarıdaki açıklamada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmesiyle metin doğru tamamlanmış olur?

- A) Fransız ihtilali
 B) Sanayi inkılabı
 C) Rönesans hareketi
 D) Coğrafi keşifler
3. Aşağıdaki görselde Fransız İhtilali'nin yaşandığı döneme ait bir fotoğraf verilmiştir.

Avrupada yaşanan söz konusu bu gelişme;

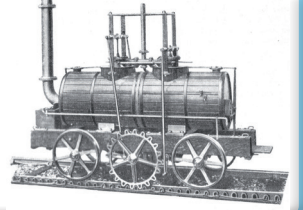
- I. Eşitlik,
 II. Hürriyet,
 III. Sömürgecilik,
 IV. Milliyetçilik

gibi ifadelerden hangisinin doğmasına ortam hazırladığı savunulamaz?

- A) I
 B) II
 C) III
 D) IV

4.

Sanayileşen ülkelerde fabrikalar çoğaldı. Buna bağlı olarak üretim arttı, bol ve ucuz mal üretimi sağlandı. Bununla birlikte sanayileşen ülkeler için ham madde kaynakları ve yeni pazarlar bulmak önemli bir ihtiyaç ve sorun hâline geldi. Özellikle un, şeker, pamuk (üç beyaz) ile petrol, kömür demir (üç siyah) en önemli ham maddeydi.

Yukarıdaki açıklamada bahsedilen gelişme aşağıdaki ülkelerden hangisinde ortaya çıkmıştır?

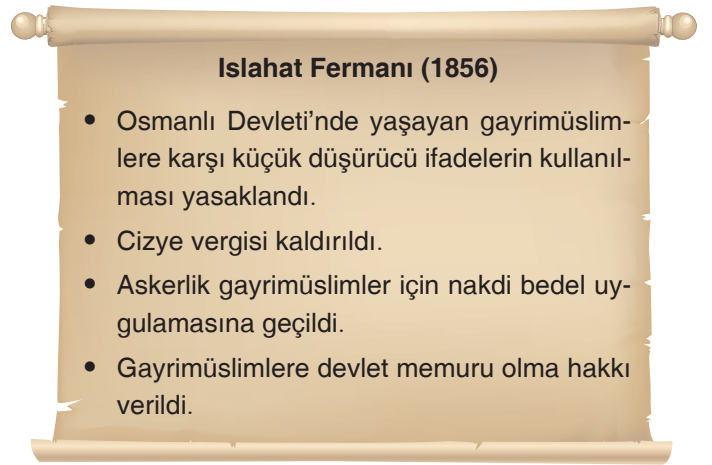
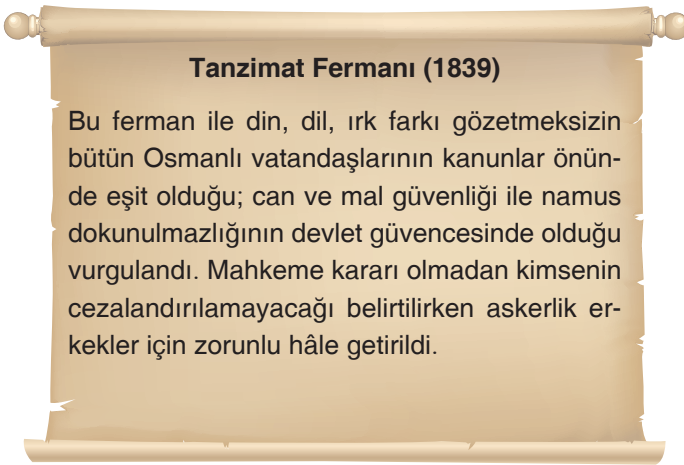
- A) Almanya
B) İngiltere
C) Amerika Birleşik Devletleri
D) Fransa

5. Avrupa'da eğitim kurumları ve yöntemleri modernleştirilmiş, toplumun ihtiyaçlarına cevap verir hâle getirilmişti. Osmanlı Devleti'nde ise istenilen düzeyde geliştirilememiş ve modernleştirilememişti. Bu da toplumun teknolojik gelişmeler için gerekli olan bilgi ve yöntemleri kazanmasını olumsuz etkiliyordu. Osmanlı Devleti, uzun süre Batı'nın diplomasi yöntemlerine de ilgi göstermemişti. Bunun sonucunda sınırları dışında gelişen olayları gerektiği biçimde izleyememiş, Avrupa devletlerinin kendisi hakkındaki politikalarını doğru olarak öğrenememişti. Bu durum, Osmanlı Devleti'nin devletler arası ilişkilerde iyi bir dış politika oluşturamamasına zemin hazırladı.

Buna göre Osmanlı Devleti'nin dış siyasetinde başarılı olamamasının altında yatan en temel sorun aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eğitim sisteminde geri kalması
B) Mali sorunların artması
C) Son dönemlerdeki savaşların kaybedilmesi
D) Milliyetçilik fikrinin Osmanlıyı olumsuz etkilemesi

6. Aşağıdaki görselde Osmanlı idaresinin halkına tanıdığı bazı haklar verilmiştir.

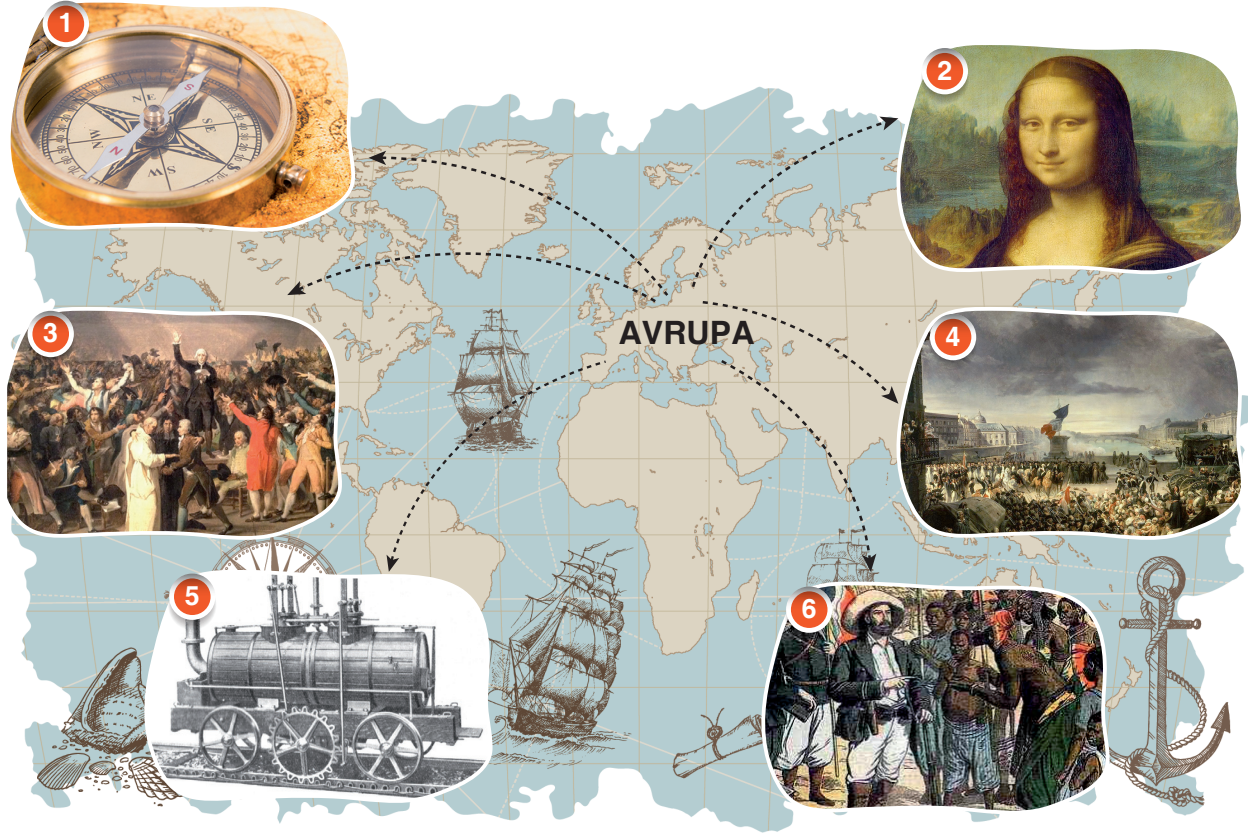
Buna göre Osmanlı idaresinin halkına bu tür haklar tanınmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanayisel yönden gelişmek
B) Toplumun yönetime katmak
C) Toplumda birlik beraberliği sağlamak
D) Orduyu daha güçlü hâle getirmek

Uyanan Avrupa Sarsılan Osmanlı

1.

Yukarıdaki görselde 15. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar Avrupa'da meydana gelmiş bazı gelişmeler numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu gelişmelerden hangisi Osmanlı Devleti'ni siyasi açıdan dağılma sürecine soktuğu söylenebilir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 5

2. Aşağıda Osmanlı Devleti'nde yaşanan birtakım gelişmeler kronolojik sıraya göre verilmiştir.

Bu gelişmelerin hayata geçirilmesi Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisini sağlamaya yöneliktir?

- A) Siyasi yönden demokratikleşmeye B) Askeri yönden güçlenmeye
C) Kültürel yönden Batılaşmaya D) Mali yönden ekonomiyi düzeltmeye

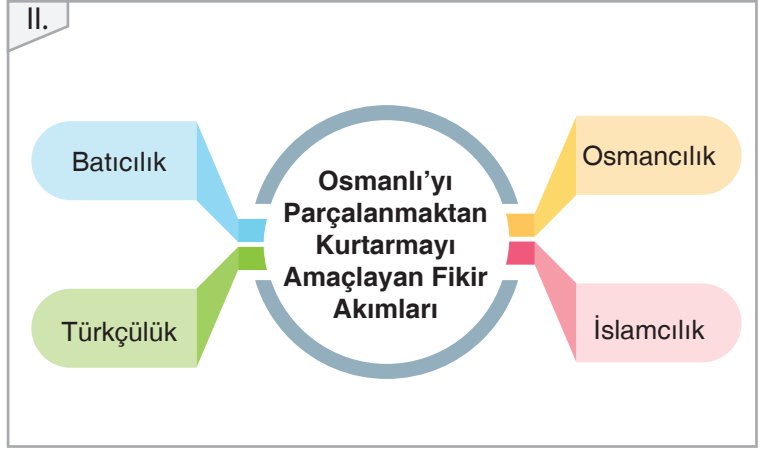
Uyanan Avrupa Sarsılan Osmanlı

1.

I.

Tanzimat Fermanı (1839)

Bu ferman ile din, dil, ırk farkı gözetmeksizin bütün Osmanlı vatandaşlarının kanunlar önünde eşit olduğu; can ve mal güvenliği ile namus dokunulmazlığının devlet güvencesinde olduğu vurgulandı. Mahkeme kararı olmadan kimsenin cezalandırılmayacağı belirtilirken askerlik erkekler için zorunlu hâle getirildi.

Yukarıdaki I numaralı görselde verilen Tanzimat Fermanı'nın içerdiği ifadeler dikkate alındığında, bu belgenin II. görselde verilen hangi fikir akımını desteklediği söylenebilir?

- A) İslamcılık B) Türkçülük C) Batıcılık D) Osmanlıcılık

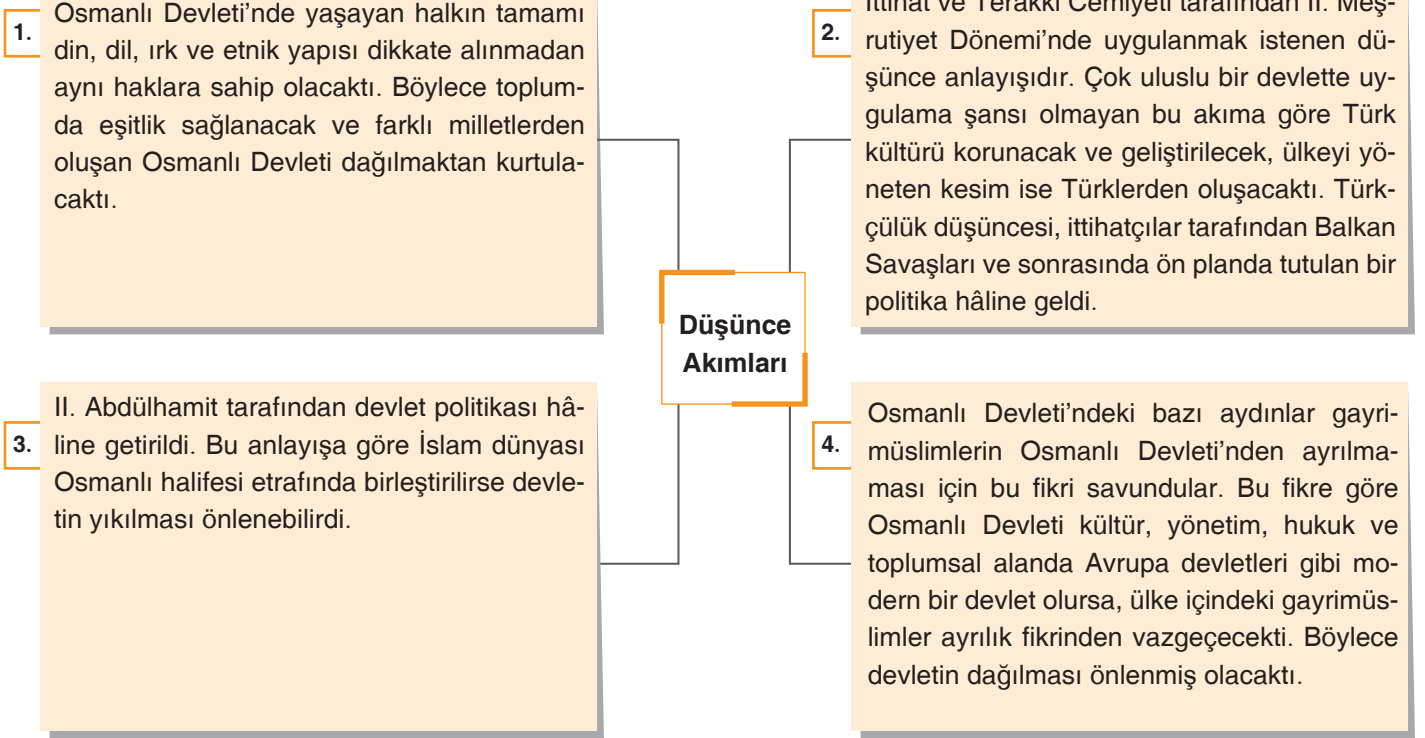
2.

20. yüzyılda Osmanlı ve Avrupa'nın yer aldığı yukarıdaki haritadan aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Balkan milletleri Osmanlıdan ayrılmış birer devlet kurmuşlardır.
B) Doğu Akdeniz Bölgesi hâlâ Osmanlı hâkimiyetindedir.
C) Karadeniz Türk gölü olma özelliğini kaybetmiştir.
D) Kuzey Afrika Osmanlı toprağı olmaktan çıkmıştır

3. Aşağıda Osmanlı fikir adamlarının ortaya koyduğu düşünce akımları verilmiştir.

Buna göre tanımları numaralandırılarak gösterilen düşünce akımları aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	1	2	3	4
A)	Osmanlıcılık	Türkçülük	İslamcılık	Baticılık
B)	Türkçülük	Osmanlıcılık	Baticılık	İslamcılık
C)	Baticılık	Osmanlıcılık	İslamcılık	Türkçülük
D)	Türkçülük	Baticılık	İslamcılık	Osmanlıcılık

4. Coğrafi keşifler ve ticaret yollarının değişmesi ile zenginleşen Avrupa'da bilim ve sanat alanında Rönesans, din alanında ise Reform hareketleri gerçekleşti. 16. yüzyılda bilim, kültür ve sanat alanında yaşanan Rönesans Dönemi, Avrupa'da bilimsel gelişmelerin temelini attı. Avrupa'da yaşayan Reform hareketi, insanların sosyal yaşantılarını etkiledi. Bilime verilen değeri ön plana çıkararak dinin etkisinde olmayan, özgür bir araştırma ortamının oluşmasına katkı sağladı. Ayrıca Reform hareketi sonucunda Avrupa'da deney ve gözleme dayanan bilimin önü de açılmış oldu.

Yukarıda bahsedilen gelişmelerin ardından, Avrupa'da aşağıdakilerden hangisinin yaşandığı söylenemez?

- A) Eğitim ve toplum üzerinde dinin etkisinin azaldığı
B) Bilimin önem kazandığı
C) Skolastik düşüncenin güçlendiği
D) Özgür düşünce ortamının oluştuğu

MUSTAFA KEMAL'İN EĞİTİM HAYATI

► MAHALLE MEKTEBİ

Mustafa Kemal'in eğitim hayatına başladığı bu okula gitmesinde annesinin isteği ve ısrarı etkili olmuştur. Geleneksel eğitimin ön planda olduğu bir okuldur.

Bilgi Bu okuldaki eğitimini tamamlamamıştır.

► ŞEMİ EFENDİ İLKOKULU

Bu okula başlamasında babasının rızası etkili olmuş kendi döneminin modern okullarından biri olan Şemî Efendi İlkokulundan mezun olmuştur. Bu okuldaki eğitime devam ettiği dönemlerde Babası Ali Rıza Efendiyi kaybetmiştir.

► SELANİK MÜLKİYE RÜŞTİYESİ

Sivil bir ortaokul olan Selanik Mülkiyesinde eğitim hayatına devam eden Mustafa Kemal, bu dönemde gerek mahallesi gerekse çevresinde gördüğü subay ve askeri öğrencilerden etkilenmiş ve asker olmaya karar vermiştir. Kendi rızasıyla gizlice Askeri okulların sınavlarına giren Mustafa Kemal ertesi yıl bu okuldaki eğitimini bırakarak hayali olan askeri rüştiyeye geçiş yapmıştır.

Bilgi Bu okuldaki eğitimini tamamlamamıştır.

► SELANİK ASKERİ RÜŞTİYESİ

Sınavla girdiği bu okulda başarılı bir öğrenci olarak Matematik Öğretmenin dikkatini çeker ve kısa sürede kendini gösterir. Bu okuldaki eğitim hayatında Kemal adını alır. Okul içindeki tutumu ve davranışlarıyla liderlik özelliğini göstermeye başlar. Ayrıca dil eğitimine de bu okul döneminde başlar.

Bilgi Bu okulla beraber askerlik hayatı da başlamış olur.

► MANASTIR ASKERİ İDADİSİ

Lise yıllarını bu okulda geçiren Mustafa Kemal, doğdu şehrin dışına çıkmış ve fikir hayatı gelişmeye başlamıştır. Gerek yerli gerekse yabancı birçok düşünür ve fikir adamlarının eserleriyle kendini geliştirme fırsatını bulmuştur. Fransızca eğitimini de arttıran Mustafa Kemal bu okulda Sınıf arkadaşı Ömer Naci'den edebiyat alanında etkilenmiştir.

MUSTAFA KEMAL'İ ETKİLEYEN FİKİR ADAMLARI

- Namık Kemal
- Ziya Gökalp
- J.J. Rousseau
- Tevfik Bey
- Mehmet Emin Yurdakul

İSTANBUL HARP OKULU

Başkentte eğitim hayatına bu okulda devam eden Mustafa Kemal arkadaşlarıyla beraber gazete dergi çıkararak etkin bir kişilik ortaya koymuş. Ayrıca toplantılar yaparak devlet ve memleket meseleleriyle yakından ilgilenmiştir. Buradaki eğitiminin ardından Teğmen rütbesiyle mezun olmuştur.

İSTANBUL HARP AKADEMİSİ

Eğitim hayatındaki son okul bu olmuştur. Kurmay Yüzbaşı rütbesiyle mezun olarak ilk görev yeri olan Şam'daki 5. orduya atanmıştır.

Yorum Osmanlı Devleti'nde eğitim sisteminde birlik yoktu. Birbirinden farklı müfredatta ve özellikle eğitim yapan birçok okul bulunmaktaydı. Ayrıca devletin içinde bulunduğu sosyal siyasal, ekonomik zorluklar Mustafa Kemal'inde gelişiminde büyük rol oynamıştır.

1. Aşağıdaki görselde Mustafa Kemal'in doğduğu ev verilmiştir.

- ① Yunanistan
② Bulgaristan
③ Türkiye
④ Makedonya

Buna göre Mustafa Kemal'in doğduğu ev, bugün yukarıdaki haritada numaralanmış ülkelerden hangisinin sınırları içinde yer almaktadır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

- 2.

Ali Rıza Efendi

Babası

Ali Rıza Efendi'nin soyu Selanik'in eski ailelerine dayanmakta idi. 32 yaşında iken Zübeyde Hanım'la evlendi. Önceleri askerlik görevi yapan Ali Rıza Efendi, uzun süre gümrük memurluğu yaptı. Daha sonra memuriyeti bırakarak ticaretle uğraştı.

Zübeyde Hanım

Annesi

Zübeyde Hanım, 1857 yılında doğmuş, çocukluğunu ve ilk gençlik yıllarını Langaza'da geçirmişti. Geleneklerine bağlı bir hayat süren Zübeyde Hanım 1923 yılında vefat etti.

Zübeyde Hanım'ın çocuklarından üç tanesi hastalık nedeniyle küçük yaşta ölmüştü. Mustafa'nın en küçük kardeşi Naciye ise on iki yaşında vefat edince Zübeyde Hanım'ın çocuklarından sadece Mustafa ve Makbule hayatta kalmıştır.

Buna göre Mustafa Kemal'in ailesi ve çocukluğu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğru değildir?

- A) Babası Ali Rıza Efendi'nin devlet memuru görevinde çalıştığı
B) Annesi Zübeyde Hanım'ın geleneklerine bağlı biri olduğu
C) Ali Rıza Efendi'nin ve Zübeyde Hanım'ın erken yaşta vefat eden çocuklarının olduğu
D) Mustafa Kemal'in eğitim hayatında annesinin daha etkili olduğu

3.

Vatan savunmasını her şeyden önemli ve her şeyden üstün gören Atatürk'ün İstiklâl Savaşı'nın kazanılmasında vatan sevgisi ve Türk milletine olan güveni önemli bir yer tutar.

Bu açıklamada Mustafa Kemal'in hangi kişisel özelliğinden bahsedilmiştir?

- A) Liderlik B) Vatan sevgisi C) Dürüstlük D) Sorumluluk

4.

19. yüzyılda, Osmanlı Devleti sınırları içerisindeki okullarda eğitim birliğinden söz etmek mümkün değildi. Daha çok dinî ağırlıklı eğitim kurumları olan medreseler yaygındı. Bunun yanında Avrupa tarzı eğitim veren modern okullar, azınlıklara ait okullar ve yabancı devletler tarafından kurulan eğitim kurumları bulunmakta idi. Birbirinden farklı müfredatlar uygulayan bu okullar nedeniyle Osmanlı Devleti'nde bir eğitim birliği yoktu.

Buna göre Osmanlı eğitim yapısı ile ilgili,

- I. Eğitimde birlik yoktur.
II. Farklı okullarda farklı dil ve müfredatta eğitim verilmektedir.
III. Bazı okullarda modern bazı okullarda ise dini eğitim ağırlıklı olarak verilmektedir.
IV. Medreseler en yaygın ve modern eğitim kurumlarıdır.

gibi ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

5.

Mustafa Kemal Manastır Askeri İdadisinde eğitim görürken birçok yazar şair ve fikir adamlarının kitaplarını okumuş ve onlardan etkilenmiştir.

Buna göre Mustafa Kemal'i edebiyat yönünden etkileyen ve onun gelişmesinde rol oynayan fikir adamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ziya Gökalp
B) Namık Kemal
C) Ömer Naci
D) M. Emin Yurdakul

